

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 105/24
10.4.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Живковић, адвокат из Велике Плана, Улица Милоша Великог број 38, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Милена Ристић, адвокат из Смедерева, Улица Вука Караџића број 5/23, ради вршења родитељског права, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Великој Плани П2 213/23 од 24.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 10.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО се одбија жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Великој Плани П2 213/23 од 24.10.2023. године у делу става трећег изреке, којим је обавезан тужени ББ из ... да на име доприноса за издржавање малолетног ВВ, законском заступнику малолетног детета, тужиљи АА из ..., месечно на руке плаћа новчани износ од 20.000,00 динара од 1. до 5. у месецу за текући месец, почев од правноснажности пресуде, па док за то постоје законски разлози, а све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Великој Плани П2 213/23 од 24.10.2023. године у преосталом делу става трећег изреке, којим је обавезан тужени да обавезу из става трећег извршава почев од доношења пресуде до правоснажности пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, малолетно дете парничних странака ВВ из ..., рођен 23.01.2022. године у ..., поверен је мајци АА из ..., ради самосталног вршења родитељског права и одређено је пребивалиште малолетног детета према пребивалишту мајке. Ставом другим изреке, изречено је да ће се одржавање личних односа између туженог ББ и малолетног ВВ одвијати према договору родитеља. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на име доприноса за издржавање малолетног детета законском заступнику малолетног детета месечно на руке плаћа новчани износ од 20.000,00 динара од 1. до 5. у месецу за текући месец, почев од доношења пресуде, па убудуће, док за то буду постојали законски разлози, све по правоснажности

пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке, преко износа досуђеног ставом трећим изреке до траженог износа од 25.000,00 динара на име доприноса за издржавање малолетног детета, тужбени захтев одбијен је као неоснован. Ставом петим изреке, одлучено је да у овој парници свака странка сноси своје трошкове поступка.

Тужени је благовремено изјавио жалбу против наведене пресуде, побијајући је у погледу висине издржавања и периода од када је одређена обавеза издржавања садржана у ставу трећем изреке пресуде из свих жалбених разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку у вези члана 202 Породичног закона. Трошкове другостепеног поступка није тражио.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку- ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/11, 49/13, 74/13, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23- др. закон), чије се одредбе примењују у конкретном случају на основу члана 202 Породичног закона- ПЗ ("Службени гласник РС" 18/05, 72/11 и 6/15), Апелациони суд у Београду оценио је да је жалба туженог делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена ниједна од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана одлука морала укинути. Нису основани ни жалбени наводи да је у поступку доношења побијане пресуде учињена битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12 наведеног става, јер је изрека пресуде разумљива, не противречи сама себи ни довољним разлозима који су дати у погледу битних чињеница на јасан и непротивречан начин, а који логично и недвосмислено произилазе из изведених доказа и целокупног стања у спису, због чега пресуда нема недостатака услед којих се не би могла испитати.

У поступку пред првостепеним судом утврђено је да су парничне странке живе у ванбрачној заједници у периоду од 2020. године до марта 2023. године, током које је дана 23.01.2022. године рођено једно заједничко малолетно дете ВВ. Од прекида заједнице живота, тужила самостално брине о детету, које редовно одржава личне односе са својим оцем, овде туженим. Према налазу и мишљењу органа старатељства тужила је, од стране стручног тима, процењена као родитељ који је подобан да самостално врши родитељско право, због чега је предложено да се малолетно дете повери мајци, а да се виђење са оцем одвија према договору родитеља. Тужила АА, рођена је 1998. године, доброг је здравственог стања, завршила је средњу школу, смер ПТТ техничар, актуелно је незапослена, с тим што се радно ангажује као конобарица у једном угоститељском објекту и то само повремено два дана у седмици, живи са мајком и малолетним дететом у кући која је у власништву њене мајке која је породични пензионер са месечним приходом од 18.000,00 динара. Тужени ББ, рођен је 1992. године по занимању је пекар, ради у "call" центру. Његов рад је организован на тај начин што ради од куће, а месечно остварује приход од 90.000,00 динара, доброг је здравственог стања. Малолетни ВВ рођен је 2022. године, уредног је психофизичког развоја, од рођења детета оба родитеља су активно бринула о детету, с тим да је мајка била више ангажована, нарочито кад је отац због посла био одсутан из куће. Тужени је сагласан да се дете повери мајци, док је мајка мотивисана да самостално брине о малолетном детету.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је утврдио да родитељско право самостално треба да врши тужила, а да пребивалиште детета буде према пребивалишту мајке, сходно одредби члана 77 Породичног закона. С обзиром да тужила и тужени сматрају да није потребно одређивати посебан модел одржавања личних односа, због специфичне природе посла оба родитеља- тужила се радно ангажује радом за дневницу у угоститељском објекту 2 – 3 дана седмично, док је тужени запослен у "call" центру, те исти сматрају да би одржавање личних односа требало одредити према њиховом договору и слободном времену, како је то до сада и било, првостепени суд је на основу члана 61 Породичног закона одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Одлучујући о доприносу туженог за издржавање малолетног детета, првостепени суд је утврдио да је малолетни ВВ доброг здравственог стања, да су његове потребе уобичајене и свде се на обезбеђивање новчаних средстава за исхрану, што на месечном нивоу износи око 7.000,00 динара, гардеробу око 5.000,00 динара, обућу по сезони око 5.000,00 динара, личну хигијену између 2.000,00 и 3.000,00 динара, набавку "Памперс" пелена на месечном нивоу која износи око 4.000,00 динара, а за време кад је дете болесно набавка медикамената и суплемената месечно у просеку износи око 1.000,00 динара, док се за набавку играчака месечно издваја око 1.000,00 динара. С обзиром да од 01-ог децембра малолетно дете креће у вртић, додатно ће се увећати трошкови за издржавање и то за 4.000,00 динара, тако да је укупно за издржавање детета месечно потребно издвојити до 28.000,00 динара. Малолетно дете није корисник дечијег додатка, није власник покретне и непокретне имовине, нити има отворене текуће рачуне, тако да није у могућности да самостално доприноси сопственом издржавању. Тужила је завршила средњу ПТТ школу и активно се ангажује на проналаску посла у струци, актуелно није у сталном радном односу, већ се само повремено радно ангажује и у просеку месечно заради до 16.000,00 динара, нема непокретну имовину у свом власништву, живи у кући која у власништву њене мајке и која је потпуно опремљена за становање, а власник је путничког возиламарке "Seat leon". Тужилине месечне потребе су у износу од око 10.000,00 динара и свде се на обезбеђивање средстава за исхрану, гардеробу и личну хигијену, за огрев у домаћинству у коме живи сезонски издваја око 600 евра, с тим да се просторија у којој дете борави греје на струју и у зимском периоду због тога струју плаћа око 15.000,00 динара. У заједници са њом живи њена мајка која је породични пензионер са пензијом од око 18.000,00 динара. Тужени је доброг здравственог стања, живи у кући својих родитеља, од покретне имовине поседује путничко возило марке "Опел вектра", произведено 2003. године. Месечно остварује зараду између 80.000,00 и 90.000,00 динара. За своје најосновније потребе, који обухватају исхрану, гардеробу и личну хигијену, месечно издваја 15.000,00 динара, док у грејној сезони за куповину дрва издваја 350 евра, а за куповину угља још 52.000,00 динара. Тужени има кредитну обавезу која у наредних 7 година на месечном нивоу износи 28.000,00 динара, а такође ће у наредних 7 месеци јавном извршитељу, по основу насталог дуга, плаћати 5.000,00 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, а ценећи узраст и потребе малолетног детета, као и имовинске прилике и године живота, здравствено стање и месечне приходе које остварују његови родитељи и њихове месечне потребе, првостепени суд је обавезао туженог да доприноси издржавању малолетног детета

износом од 20.000,00 динара на месечном нивоу, док ће сва преостала средства за издржавање детета обезбедити његова мајка, која је то чинила до сада. Првостепени суд сматра да је тужени сходно својим годинама, својим потребама, здравственом стању и висини просечних месечних примања, у могућности да плаћа тражено издржавање у досуђеном износу. Преко досуђеног износа до траженог износа од 25.000,00 динара тужбени захтев одбијен је као неоснован, јер је превисоко постављен у односу на потребе малолетног детета, као и због постојања обавезе другог родитеља да доприноси издржавању малолетног детета, због чега је одлучено као у ставу четвртом изреке побијане пресуде. Одлуку о висини издржавања првостепени суд је донео на основу члана 154 став 1, члана 160 и 162 Породичног закона.

Висина обавезе туженог одмерена је, како с обзиром на приходе које остварује, године живота и радну способност, тако и с обзиром на могућност за стицање додатних прихода, при чему је првостепени суд водио рачуна о минималној суми издржавања као накнади за храњенике, односно лица на породичном смештају, правилно применивши одредбе члана 6 став 1, 154 став 1, члана 160 и 162 Породичног закона.

Све важне чињенице за доношење одлуке о постављеном захтеву првостепени суд је правилно утврдио доказима које је правилно ценио у складу са одредбом члана 8 ЗПП. Жалбом туженог чињенично стање није доведено у сумњу, нити су у жалби истицане нове чињенице или предлагани нови докази под условима прописаним одредбом члана 372 став 1 ЗПП.

Наиме, првостепени суд је правилно утврдио да укупан износ трошкова месечног издржавања малолетног ВВ представља износ од 28.000,00 динара, које разлоге првостепеног суда у потпуности прихвата и овај суд, као другостепени.

Имајући у виду да се у складу са чланом 160 Породичног закона издржавање одређује према потребама повериоца, у конкретном случају малолетног сина парничних странака ВВ и могућностима дужника издржавања (туженог), при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1); да потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2); а да могућности дужника издржавања зависе од његових примања, могућности за запослење и стицање зареде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3), овај суд сматра да је одговарајући износ са којим тужени треба да учествује у издржавању малолетног сина ВВ 20.000,00 динара. Ово стога што су потребе малолетног ВВ, у овом тренутку, правилно утврђене на износ од 28.000,00 динара, а тужени је у могућности да доприноси издржавању малолетног детета у обавезаном износу.

Обавезаним износом, који ће тужени плаћати на име издржавања малолетног детета, на сасвим задовољавајући начин ће се подмитити све месечне потребе малолетног детета, усмеравајући га животном стандарду својих родитеља, нарочито туженог, као дужника издржавања.

Реалним одмерењем обавезе туженог, у смислу члана 160 Породичног закона,

тужени ће бити стимулисан да своју обавезу, која може бити промењена, ако се промене околности на основу којих је донета ова одлука (члан 164 Породичног закона), извршава уредно и на време, а да је у најбољем интересу малолетног детета да доприноси обезбеђењу најбољих могућих услова за дететов правилан и потпун развој.

Неосновани су наводи жалбе у којима тужени наводи да је првостепени суд противно закону на основу слободног судијског уверења проценио висину обавезе туженог на име издржавања, већ је по налажењу овог суда за своју одлуку дао јасне разлоге, које је у свему прихвата и овај суд као правилне, због чега је ставом првим ове одлуке, потврђена ожалбена одлука у погледу висине месечног износа обавезе туженог на име доприноса за издржавање садржана у ставу трећем побијане одлуке, применом одредбе чл. 390 ЗПП-а

Међутим, Апелациони суд у Београду оцењује да су основани наводи жалбе туженог, у делу у коме наводи да је првостепени суд, одлучујући о доприносу туженог за издржавање малолетног сина ВВ прекорачио тужбени захтев, на тај начин што је поступио мимо постављеног тужбеног захтева и одлучио о нечему што парничне странке нису ни тражиле, чиме је учинио битну повреду поступка из чл. 374 став 1 у вези са одредбом чл. 3 ЗПП-а на шта се основано жалбом туженог указује.

У конкретном случају, првостепени суд иако правилно утврђује висину обавезе издржавања у ставу трећем изреке побијане пресуде одређује да обавеза издржавања тече почев од дана доношења пресуде, па убудуће, иако је тужила захтевом из тужбе тражила да се тужени обавезе да доприноси издржавању малолетног детета почев од правноснажности пресуде па убудуће, те је у том делу прекорачен тужбени захтев.

Из наведеног разлога, првостепени суд је поступио мимо постављеног тужбеног захтева и одлучио о нечему што тужбом није ни тражено, због чега је применом одредбе чл. 393 став 1 ЗПП-а у вези са одредбом чл. 202 Породичног закона одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић